

NOTAT

Tiltaksutredninger fra Stabsavdelingen

Årsbudsjett 2022 og økonomiplanperiode 2022 - 2025

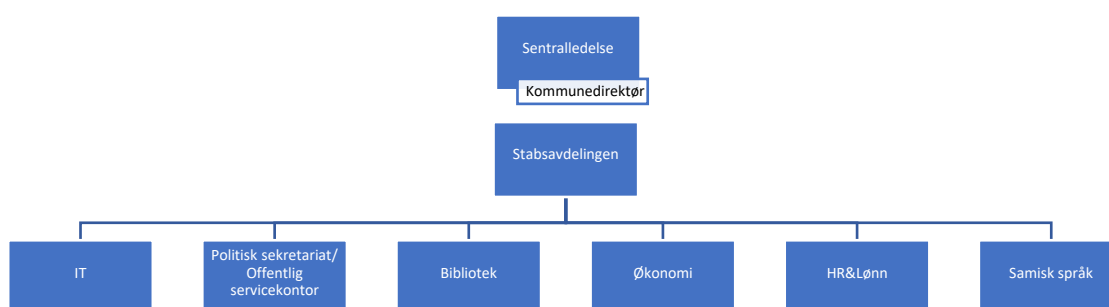
INNHold

1. Innledning.....	3
2. Utfordringsbilde	4
3. Tiltaksoversikt drift budsjett 2022 – økonomiplan 2022-2025	5
4. Tiltaksoversikt investering budsjett 2022 – økonomiplan 2022-2025	9

1. Innledning

Utredningsnotatet beskriver stabens virksomhetsområder, utfordringsbildet og utredninger rundt tiltak knyttet til budsjett 2022 økonomiplan 2022-2025. Notatet beskriver driftsmessige forhold og konsekvenser av tiltak i stab som legges frem i kommunedirektørens anbefaling. Utredningsnotatet beskriver stab og fellestjenester sine områder og tiltak, er en videreføring og må sees i sammenheng med kommunens overordnede utfordringsnotat.

Det vises til Utfordringsnotat budsjett 2022- økonomiplan 2022-2025 for nærmere beskrivelse av utfordringsområder innen stab og fellestjenester.

Stab og fellestjenester består av områdene sentralledelse, tverrsektorielle felleskostnader, offentlig servicekontor og politisk sekretariat, bibliotek, økonomi, HR&lønn, IT-drift, samisk språkkonsulent, i tillegg til samisk språk- og kultursenter. Staben omfatter området lærlinger og frikjøp tillitsvalgte. Samisk språk- og kultursenter vil fra år 2022 organisatorisk ligge under Oppvekst og kultur. Stabsavdelingen har 22,5 årsverk, i tillegg til 4 årsverk hos samisk språk- og kultursenter.

2. Utfordringsbilde

Den økonomiske situasjonen kommunen står i er utfordrende og det må gjøres prioriteringer på viktige områder. Omstillingsarbeidet har høy prioritet og gode styringsprosesser er avgjørende for videre utvikling av kommunens tjenester.

Stabsavdelingen har strategiske og driftsrelaterte oppgaver innenfor flere ulike fagområder, er rådgivnings- og støttefunksjon for hele organisasjonen og har en viktig rolle i kommunedirektørens internkontroll. Stabsavdelingen skal legge til rette, underbygge og støtte administrative og politiske prosesser, herunder også beslutninger.

Alle kommunene i Norge skal levere de samme tjenestene til innbyggerne sine. Det betyr at en liten kommune som Porsanger vil ha forholdsvis få personer med spisskompetanse og kapasitet på alle fagfeltene som kreves i en kommune, mens i en større kommune vil det være mange flere personer innenfor samme fagområde.

Stabsavdelingen har utfordringer med hensyn til sårbarhet, kapasitet og stor variasjon i oppgaver. Dette skaper en merbelastning for enkelte og forsinkelser i oppgaveporteføljen. Gjennomførte kutt i stillinger og vakansetiltak har forsterket dette. Dette medfører en strengere prioritering av ressursene og oppgaver som vil bli utført. Det vil kunne påvirke leveranser til politisk nivå og støtte til sektorene og annen saksgang, som igjen kan få konsekvenser for innbyggerne. Kjøp av tjenester er nødvendig innen flere områder, herunder innkjøp, innfordring og digitalisering.

Slik tjenestetilbudet for innbyggerne i Norge er organisert er det for små kommuner med begrensende menneskelige ressurser to satsningsområder som kan bidra til mindre sårbarhet i stab og fellestjenester. Det ene er økt samarbeid med andre kommuner og det andre digitalisering. Disse to faktorene vil kunne stabilisere og på sikt skape balanse mellom oppgaveportefølje og kapasitet i en liten stabsavdeling som Porsanger kommune har.

Porsanger kommune har derfor igangsatt et interkommunalt samarbeidsprosjekt i Midt -Finnmark med kommunene Nordkapp, Gamvik og Lebesby på flere fagområder. Hensikten med dette samarbeidet er å kunne hente ut gevinster i form av styrket kompetanse gjennom et forsterket fagmiljø, redusere sårbarhet og løse tjenester på en mer effektiv måte. Målet er å finne samarbeidsløsninger mellom kommunene som gir bedre bærekraft i oppgaveløsning og gode tjenesteleveranser til innbyggerne i de ulike kommunene.

Et annet viktig fokusområde er videre satsing på digitalisering og datasikkerhet. Økt digitalisering og fokus på datasikkerhet vil være viktig for en fremtidsrettet, sikker og effektiv drift innenfor stabsområdene, for å redusere sårbarhet og effektivisere prosesser. Digitaliseringsarbeid involverer hele organisasjonen og krever ressurser og endrede oppgaver for Stabsavdelingen.

Både digitalisering og initiering og drift av samarbeidsprosjekter med andre kommuner krever imidlertid tid og kapasitet. Kapasitetsutfordringer gjør at både digitalisering og realisering av interkommunale samarbeidsplattformer ikke får den fremdriften som er nødvendig og ønskelig.

For budsjett 2022 ligger det inne et vakansetiltak på staben for et halvt år, vedtatt i fjorårets budsjett. Stabsavdelingen har de siste tre årene både hatt varige nedtrekk av stillinger og flere vakante stillinger i kortere eller lengre perioder. Dette utfordrer ivaretagelse av oppgaveporteføljen da oppgaver i avdelingen ikke forsvinner som følge av at stillinger kuttes. Kommunedirektøren vil på bakgrunn av ovenstående vurderinger ikke fremme ytterligere vakansetiltak eller nedtrekk av stillinger i staben i budsjett 2022.

3. Tiltaksoversikt drift budsjett 2022 – økonomiplan 2022-2025

Ramme Sentrale folkevalgte organer

R 1100 – Valgutgifter

Gjennomføring av valg annet hvert år. Det legges inn kr 250 000,- i økonomiplanperioden for årene 2023 (kommune- og fylkestingsvalg) og 2025 (stortings- og sametingsvalg).

	2022	2023	2024	2025
SUM NETTO TILTAK	0	250 000	0	250 000

Ramme Stab og fellestjenester

R 1120 – Datasikkerhet

Porsanger kommune har behov for økte midler til datasikkerhetstiltak, estimert til kr 400.000, - pr. år. Tiltakene er del av en prosess som er startet på grunn av krav fra NSM (Nasjonal sikkerhetsmyndighet), og med bakgrunn i hendelser hvor kommuner og næringsliv har tapt store verdier etter dataangrep. For å oppfylle krav i lov og forskrift må Porsanger kommune ta i bruk flere nye verktøy for å forbedre datasikkerheten. Det er behov for en økning på kr 400.000, - i lisenser til datasikkerhetstiltak (konto 11959 Lisenser, ansvar 1400 EDB-kostnader). Økningen er nødvendig for å finansiere sikkerhetstiltakene nevnt i denne utredningen.

Antall dataangrep har økt de siste årene og flere kommuner og bedrifter har opplevd datatap som følge av angrep på sine systemer. Disse angrepene har ødelagt lagrede data og datasystemer, også backup-systemer, slik at det har vært ressurskrevende å gjenskape driftsmiljøene. I noen tilfeller har mesteparten av data gått tapt uten mulighet for å gjenskape dem. Dette har ført til store økonomiske tap. I noen tilfeller har data kommet på avveie slik at personopplysninger har blitt eksponert på Internett.

Nødvendige tiltak:

1. Inngå avtale med leverandør av sikkerhet som en tjeneste
2. Sikring av servermiljø
3. Utvide antall lisenser i backup-programvare
4. Anskaffe system for automatisk håndtering av brukerkontoer og rettigheter

Behov for økning i budsjett 2022 – beløp avrundet opp til hele tusen:

Inngå avtale med leverandør av sikkerhet som en tjeneste	kr 182.000, -
Sikring av servermiljø	kr 38.000, -
Lisenser	kr 22.000, -
System for automatisk håndtering av brukerkontoer og rettigheter	kr 158.000,-
Sum økning i lisenser til datasikkerhetstiltak i 2022	kr 400.000, -

	2022	2023	2024	2025
SUM NETTO TILTAK	400 000	400 000	400 000	400 000

R 1160 - Bredbåndsprosjekt Brenna-Langskog

Viser til vedtak i KST 22. juni 2021 - PS 44 /2021: Bredbåndsprosjektet Brenna-Langskog, tildeling i 2019:

Porsanger kommune velger å stille med 25% egenfinansiering for å beholde tildelte midler til utbygging av bredbånd. Kommunedirektøren legger frem følgende forslag for å oppfylle kravet til egenfinansiering i prosjektet. Kommunedirektøren finner dekning gjennom midlertidig tiltak i 2022 for prosjektet Gievdnenjarga-Guhkesrohtu, kr 100.000, -

Finansiering: Kommunedirektøren omdisponerer kr 100.000, - fra ansvar 1400, konto 12001 Datautstyr til ansvar 1825 for å oppfylle kravet om 25 % medfinansiering i Bredbåndsprosjekt 2019 Brenna-Langskog. Omdisponeringen medfører ingen konsekvenser for IT-drift i 2022. Dette fordi noe av utstyret som var planlagt byttet ut i 2022 blir skiftet ut som en del av investeringsprosjektet Modernisering av nettverk Helsetun.

	2022	2023	2024	2025
Ansvar: Edb-kostnader (1400)	-100 000	0	0	0
Ansvar: Prosjekter administrasjon (1825)	100 000	0	0	0
SUM NETTO TILTAK	0	0	0	0

R 1160 – Midlertidig rammenedtrekk

Dette rammenedtrekket innebærer midlertidig reduksjon på kr 250 000,- på ulike kostnadsområder. Det er imidlertid meget viktig at disse midlene ikke kuttes permanent. Porsanger kommune er en liten kommune, er sårbar og er avhengig av å øke kompetansen og bruke og videreutvikle sitt nettverk slik at kommunen kan holde tritt med utviklingen i kommunal sektor, både når det gjelder utvikling av tjenester, endringer i lov og avtaleverk og digitalisering. Kommunedirektøren forutsetter i tiltaket at disse rammenedtrekkene kun gjøres midlertidig i 2022.

	2022	2023	2024	2025
SUM NETTO TILTAK	-250 000	0	0	0

R 1220 – Rammeavtaler

Det er behov for kjøp av tjenester innenfor området innkjøp. Porsanger kommune har flere store rammeavtaler som løper ut i 2022, hvor det må kjøres prosess for å være i hht lov og offentlig anskaffelser. Kommunen har tidligere vært del av en innkjøps sirkel som har ivaretatt gjennomføringen av anskaffelsesprosesser i samarbeid med kommunen, denne avtalen ble avsluttet.

Det har ikke lyktes å etablere et samarbeid med andre kommuner, noe som fortsatt jobbes mot å etablere på sikt. Det er ikke kapasitet til å gjennomføre prosessen i egen regi og dermed behov for økt budsjett til kjøp av konsulenttenester.

	2022	2023	2024	2025
SUM NETTO TILTAK	350 000	0	0	0

R 1220 – Kjøp av tjeneste innfordring

Staben utfører oppgaven, men utfordringen ligger på den tyngre delen av innfordringen. Det er i de tilfeller hvor gjentatt purringer ikke fører til innbetalinger, hvor vi har tatt utlegg i bolig og skal starte salg av eiendom for realisering av krav. Det er også begrenset kapasitet i forhold til oppfølging av bruker i forhold til å begrense misligholdet. Det er behov for å sette ut deler av innfordringen, da innenfor tyngre innfordring hvor det pr i dag ikke er kapasitet til å ivareta hele området. Det er viktig å få ivaretatt hele innfordringsområdet for å redusere kommunens risiko for tap samt ivareta brukeren på et tidlig tidspunkt. Dette øker sjansen for at brukeren kan komme ut av egne gjeldsproblemer. Området er sterkt lovregulert og det stilles krav til kompetanse for å ivareta området. Her har Porsanger kommune begrensede ressurser i tillegg til et kompetansegap. Andre kommuner setter ut denne delen til profesjonelle aktører.

	2022	2023	2024	2025
SUM NETTO TILTAK	200 000	200 000	200 000	200 000

R 1240 - Lærlinger

KS har en anbefaling om at kommunene skal ha et minimumsantall på lærlinger i størrelsesorden 2 pr. 1000 innbygger. For Porsanger kommune betyr dette at vi bør ha 8 lærlinger.

I utgangspunktet koster en lærling i gjennomsnitt ca kr 236.000 pr år. Dette tallet er basert på en årslønn på 363.700 + 30% i sosiale kostnader og feriepenger/2 år. En normal lærlingetid er på 2 år. Det første halvåret lønnes lærlingen med 30% av en årslønn, 2. halvår avlønnes lærlingen med 40%, 3. halvår 50% og 4. halvår 80%. Derfor vil kostnaden endre seg avhengig av hvor langt i lærlingeløpet en lærling er.

Porsanger kommunes lærling budsjettet varierer fra år til år, og vil måtte konsekvens justeres årlig. Dette skyldes at lærlingene har ulik lønn på ulike stadier i lærlingtiden. Enkelte år har Porsanger kommune flere lærlinger tidlig i løpet og andre år har vi flere lærlinger seint i løpet. Kostnadene er mye større for en 4. halvårs lærling som mottar 80% lønn, enn en 1.halvårs lærling som mottar 30% lønn.

Porsanger kommune har i dag inne 6 lærlinger. 2 av disse vil avslutte sin læretid i løpet av høsten 2022. Ved å søke å ta inn 2 lærlinger våren 2022 og ytterligere 2 lærlinger høsten 2022 vil en ha inne 8 lærlinger igjennom hele 2022. Dette vil for 2022 utgjøre et budsjett på kr 1 770 000,-.

Porsanger kommune har anstrengt økonomi og står ovenfor store kutt og omstillinger i tiden som kommer. Det betyr at alle kostnadsdrivende faktorer må vurderes, også antall lærlinger som Porsanger kommune tar inn.

I konsekvensjustert budsjett er det derfor kun budsjettert med de lærlingene som vi allerede har inngått kontrakt på altså kr 1 334 000,-.

For å oppfylle vedtaket om 8 lærlinger er det nødvendig å legge på kr 410 000,-, slik at en kommer opp i et budsjett på kr 1 770 000,-

Årsaken til at lærlingebudsjettet vil bli noe lavere enn gjennomsnittet for 8 lærlinger (8 lærlinger x 236 000 = 1 888 000,-) er at Porsanger kommune vil ha relativt mange lærlinger tidlig i lærlingeløpet i 2022, og to av de nye lærlingene vil bli rekruttert siste halvår 2022.

Ved å kutte antall lærlinger i Porsanger kommune vil en i utgangspunktet spare i gjennomsnitt kr 236.000 pr. år pr lærling som er gjennomsnittskostnaden pr. lærling pr. år. Ved å kutte i antall lærlinger vil organisasjonen imidlertid ikke kunne dra fordelene med å ha ønsket antall lærlinger tilgjengelig ute i tjenestene til å dekke opp evt. vakante vakter, til en lavere kostnad for tjenestene enn det vil være å leie inn vikarer og evt. måtte betale overtid.

Kommunedirektøren er opptatt av forutsigbarhet i forhold til hvor mange lærlinger Porsanger kommune skal ta inn hvert år. Dette er viktig både for våre tjenester, den videregående skolen i Lakselv og ikke minst ungdommene selv som skal starte og fullføre sitt utdanningsløp i kommunen. Kommunedirektøren vil også vektlegge viktigheten av at Porsanger kommune skal være en seriøs og forutsigbar samarbeidspartner til Lakselv videregående skole. Og ikke minst ta samfunnsansvaret overfor lokal ungdom ved å være en forutsigbar lærling mottaker for lokal ungdom.

Porsanger kommune er positive til lærlinger. De er viktig i rekrutteringsøyemed og er en viktig ressurs i tjenestene i organisasjonen.

R 1240 – Økning nye lærlinger alt 1

KS har en anbefaling om at kommunene skal ha et minimumsantall på lærlinger i størrelsesordenen 2 pr. 1000 innbygger. I konsekvensjustert budsjett er det budsjettert med de lærlingene som vi allerede har inngått kontrakt med. For å oppfylle anbefalingen om 8 lærlinger legges det inn et tiltak for budsjett 2022 og økonomiplanperioden med 8 lærlinger i hele perioden, helårsvirkning.

	2022	2023	2024	2025
SUM NETTO TILTAK	450 000	450 000	450 000	450 000

R 1240 – Økning nye lærlinger alt 2

Porsanger kommune har kontrakter med 6 lærlinger første halvår 2022, hvor to lærlingkontrakter går ut høsten 2022. I konsekvensjustert budsjett er det budsjettert med de lærlingene som vi allerede har inngått kontrakt med. Med dette alternativet tar Porsanger kommune inn 4 nye lærlinger fra og med september 2022, totalt 8 lærlingkontrakter fra høsten 2022.

	2022	2023	2024	2025
SUM NETTO TILTAK	180 000	450 000	450 000	450 000

R 1240 – Økning nye lærlinger alt 3 (valgt i Kommunedirektørens anbefaling)

Porsanger kommune har kontrakter med seks lærlinger første halvår 2022, hvor to lærlingkontrakter går ut høsten 2022. I konsekvensjustert budsjett er det budsjettert med de lærlingene som vi allerede har inngått kontrakt med. Med dette alternativet tar Porsanger kommune inn 2 nye lærlinger fra og med september 2022, totalt 6 lærlingkontrakter fra høsten 2022.

	2022	2023	2024	2025
SUM NETTO TILTAK	90 000	90 000	90 000	90 000

4. Tiltaksoversikt investering budsjett 2022 – økonomiplan 2022-2025

Midt - Finnmark samarbeid

Midt – Finnmark Samarbeid er et samarbeid mellom fire kommuner og det vil være kostnader knyttet til samarbeid om felles systemplattform og ERP løsning. Hensikten er å effektivisere arbeidsprosesser og redusere sårbarheten til den enkelte kommune. Felles systemplattform vil gi mulighet for å samarbeide om like oppgaver og øke fagkompetanse innenfor den enkelte kommune.